

Beköszöntő

Magyarország környezetpolitikájának központi eleme a társadalmi együttműködésre való törekvés. Ennek érvényesítésében az oktatás és nevelés kiemelt szerepet tölt be. Lényeges követelmény, hogy a társadalom minden csoportja, rétege, minden tagja tudatosan vállaljon felelősséget a környezet ügyéért, a környezet védelme, gondozása, alakítása és fejlesztése érdekében. Az erre való felkészítés, a környezetorientált értékrendszer kialakítása a korszerű oktatás és nevelés kiemelt feladata.

A környezeti témakör világszerte fontos helyet tölt be az országok oktatás- és művelődéspolitikájában, eleinte az ökológiai összefüggések és a környezeti problémák, a környezet- és természetvédelmi feladatok tudatosításának igényével, majd – a nyolcvanas évektől kezdve – egyre inkább előtérbe került a környezeti gondolkodásmód jelentősége, mint a világ megismerésének és megértésének alapfeltétele és mint magatartásformáló tényező.

A magyar környezet- és természetvédelmi kormányzat munkájában több mint egy évtizedes hagyomány az oktatás és nevelés ügyének felkarolása, különösen a környezet- és természetvédelmi oktatóközpontok, szakkörök, táborok és a témakörhöz kapcsolódó pedagógiai kutatások támogatásával.

Ezt a kötelezettséget vállalja fel a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium is az új politikai feltételek keretében, alkalmazkodva a korszerű környezeti kultúra követelményeihez. Lényeges törekvésünk, hogy a fiatal és az idősebb nemzedékek környezetük összefüggéseit, életfolyamatait megismerjék és megértsék, hogy kialakuljon és megerősödjön a kisebb és nagyobb közösségek, a szűkebb és tágabb környezet iránti felelősségtudat.

A törekvések fontos eredménye, hogy a Művelődési és Közoktatási Minisztériummal közös megállapodásban is foglalt, szoros együttműködés alakult ki, a közoktatás irányelvei között a környezeti nevelés elismert szerepet kapott, az iskolák és az óvodák mind nagyobb hányadában jelentős környezeti oktatás-nevelés folyik, több mint hetvenre gyarapodott a rendszeres és színvonalas munkát végző oktatóközpontok száma.

A KTM továbbra is fontos feladatának tekinti és tevélegesen is segíti a környezeti oktatás-nevelés fejlődésének előmozdítását, eszköztárának bővítését, a pedagógusok felkészítését. Ezt igazolja, hogy az utóbbi évben különösen megnőtt a minisztérium által szervezett illetve támogatott szemináriumok, továbbképző tanfolyamok és kiadványok száma.

A Nemzeti Alaptanterv körüli szakmai vitákban egyre nagyobb hangsúlyt kapott a környezeti nevelés ügye. Az alapfokon képző iskoláknak óriási szerep jut a környezeti kultúra alapozásában, az élet iránti tiszteletre, az ember által létrehozott értékek megbecsülésére nevelésben, a környezettel való konstruktív viszonyt meghatározó attitűdök, magatartásmódok kialakításában, az ökológikus gondolkodás, a globális környezeti szemlélet megteremtésében.

Korszerű környezeti ismereteink új életre kelő régi hagyományokkal ötvöződve teremtik meg napjainkban a természetközeli oktatás, környezeti nevelés sajátos színtereit és speciális metódusait. Az iskolák pedagógiai programjához, egyedi arculatához, lehetőségeihez igazodó helyi tantervek kimunkálásához egyre több iskolában kezdenek hozzá. Az „Iskolakultúra” összevont különszámát ennek az alkotó munkának a segítésére szerkesztettük. A környezeti nevelés különböző műhelyeinek: szakembereknek, alkotó közösségeknek az írásából válogattunk. A szerzők problémafelvetéseivel, ötletkínálatával, módszertani ajánlásaival a pedagógus közösségek szakmai vitáihoz, fejlesztő munkájához kívánunk példákkal szolgálni.

Vajdovichné dr. Visy Erzsébet

VAJDOVICHNÉ DR. VISY ERZSÉBET
főosztályvezető

(Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium)